

Resultat, men det stemmer temmelig godt overens med det Resultat, man kom til ved den Undersøgelse, der blev foretaget paa det kirkelige Udvalgs Foranstaltning i 1905. Da beløb disse Midler sig til 6,170,000 Kr., og de er altsaa i Løbet af Aarene 1905—11 stegne med 439,000 Kr. Jeg er tilbøjelig til at tro, at de er stegne med mere. Saa vidt jeg har haft Lejlighed til at se, er der ikke medtaget i den Stigning Renter af de $2\frac{1}{4}$ Mill. Kr., som fremkom ved Bortsalg af Præstegaardsjord. Denne Stigning skyldes for en stor Del de gunstigere landøkonomiske Forhold, men disse gunstige Forhold er komne Forpagterne mere end Præsterne til gode. Det er kun 22 pCt. af dansk Præstegaardsjord, der drives af Præsterne selv, Resten er forpagtet ud. Jeg fik forleden Dag Meddelelse om en Præstegaard, en af de største i Landet, paa 22 Tdr. Hartkorn. Den er forpagtet ud, men Forpagteren har nu i Aar afstaaet sin Forpagtning mod at faa 1,000 Kr. om Aaret i Afstaaelssum. Hvis det er almindeligt, maa den Formue, som Kirken har, være meget betydelig større end angivet. Dernæst stiger naturligvis Ofre og Accidenser med Folketallet. Disse Ofre og Accidenser udgør udenfor Hovedstaden 1,262,000 Kr. Naar nu alle de Byrder, som hviler paa Præsteembederne, drages fra, har vi en Lønmasse af 4,521,000 Kr., og deri er ikke medregnet Værdien af Præsteboligerne.

Det er altsaa den anførte Sum, dette Lovforslag opererer med, og det er paa Grundlag af denne, at Lønningerne til Præsterne bliver regulerede. Reguleringen er foretaget ud fra, at vi har 1,089 Sognepræster og Bykapellaner. Embederne deles i 3 Lønningsklasser med lige mange i hver Klasse og med den i Lovforslaget fastsatte Lønning af 2,000 Kr., 2,800 Kr. og 3,600 Kr. og 4aarige Alderstillæg af 400 Kr. i laveste, 500 Kr. i mellemste og 600 Kr. i højeste Klasse, indtil de vedkommende naar henholdsvis 4,000, 4,800 og 5,400 Kr. Lægger man dette sammen, faar vi 4,267,000 Kr., og, som Kultusministeren gjorde opmærksom paa, bliver der omtrent 74,000 Kr. tilbage. Jeg ser, at det har været under Overvejelse, om man ikke skulde benytte disse Penge til dermed at forhøje Begyndelseslønnen, men jeg tror, det er overordentligt klogt, som

den højtærede Minister udviklede, at holde disse Penge tilbage for dermed at dække mulige Rentetab og endvidere til Administrationsudgifter og til de Udgifter, som kræves ved Ombygning af Præstegaarde, hvor det skal bekostes af Lønmassen.

Nu kommer Spørgsmaalet: Er dette en passende Løn at give Præsterne? Der er nogle, der mener Nej, og andre mener Ja. Men der er dertil at sige, at vi har blot ikke mere at give, og at komme til Rigsdagen nu og bede om at faa Penge til dette Øjemed af Statskassen, er sikkert frugtesløst. At Præsternes Stilling med denne Løn ikke vil blive, som vi tænker os — tænker os —, at den har været tidligere, hvor Præstegaarden var et aabent Hus for Menigheden og hvem der ellers vilde komme der, er sikkert nok. Herefter vil der i Præstegaardene ikke kunne holdes et saadant gæstfrit Hus, som man har kunnet det i fordums Dage, i alt Fald paa nogle Steder. Jeg tror for øvrigt, det ikke var saa almindeligt, som man tænker. Men det er nu den Sum, vi kan naa til, og højere kan vi ikke gaa, og vi ved jo, at Præsteforeningen har udtalt, at den vil give sin Tilslutning til dette.

Jeg skal nu gaa over til de enkelte Paragraffer. I § 1 staar der, at der tillægges Præsterne Embedsboliger. Der vil jeg spørge den højtærede Kultusminister: Hvordan gaar det saa med Indløsningssummen? Skal Præsterne stadig betale den Indløsningssum, der beløber sig til 1,000 Kr., men som i Praksis er 40 Kr. om Aaret, som Præsterne maa betale som en Slags Husleje. Er det ikke paa Tide at ophæve denne Indløsningssum? Jeg ved nok, at man i det kirkelige Udvalg, hvor man drøftede dette Spørgsmaal, mente, at det var meget vanskeligt at faa det gjort. Jeg vil gerne vide: Kan det gøres efter det Lovforslag, der her ligger paa Tingets Bord? Denne Indløsningssum er af en ejendommelig Oprindelse, som har sin store historiske Interesse. Den skriver sig nemlig fra 1661. I „Gejstlighedens Privilegier“ hedder det i § 4: „Af synderlig Naade bevilges og tillades hermed, at enhver Præst maa tilforhandle sig sin Præstegaardsbolig . . . og skal hans Successor i Embedet betale hans Arvinger samme Bygning og dens Forbedring efter Vurdering.“ Det er ejendommeligt at se,